

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.411.001.04.2023

Pan

Janusz Marek Stankowiak

Prezydent Miasta Starogard Gdański

Urząd Miasta Starogard Gdański

ul. Gdańska 6

83-200 Starogard Gdański

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/23/501 – Realizacja wypłat dodatku węglowego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6, 83-200 Starogard Gdański (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Marek Stankowiak, Prezydent Miasta Starogard Gdański, od 8 grudnia 2014 r. (dalej: „Prezydent”).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Proces przyznawania dodatku węglowego. 2. Proces wypłaty dodatku węglowego.
Okres objęty kontrolą	Od 12 sierpnia 2022 r. do 7 marca 2023 r. oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem zadań dotyczących wypłaty dodatku węglowego.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Joanna Szychalewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/6/2023 z 5 stycznia 2023 r. Anna Koszykowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/13/2023 z 10 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Prezydent podjął skuteczne działania organizacyjne mające na celu realizację zadania wypłaty dodatku węglowego. Zapewniono możliwość złożenia 3835 wniosków o wypłatę dodatku węglowego, zarówno osobiście jak również za pośrednictwem operatora pocztowego i środków komunikacji elektronicznej. Na podstawie badania 30 spraw stwierdzono, że świadczenia z tego tytułu zostały wypłacone osobom uprawnionym. Badanie 40 wniosków potwierdziło ich rzetelną i prawidłową weryfikację. W przypadku odmowy przyznania dodatku węglowego wydawano decyzje zgodnie z art. 2 ust 16 na podstawie przepisów ustawy z 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym³.

W Urzędzie systematycznie wnioskowano o środki na wypłatę dodatku węglowego. Pomimo dużej ilości wniosków (3835) oraz nagłego obciążenia pracowników dodatkowymi zadaniami⁴ wypłacono wszystkie należne świadczenia⁵. Rzetelnie i terminowo przedstawiono Wojewodzie Pomorskiemu rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego otrzymanych w latach 2022-2023.

Ustalone nieprawidłowości polegały na:

- niezakończono 33 spraw w ustawowym terminie, określonym w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶ w związku z art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku węglowym,

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U z 2023 r. poz. 141, ze zm., dalej: „ustawa o dodatku węglowym”.

⁴ Jak m.in. weryfikacja wniosków na dodatek węglowy, dodatków na inne źródła niż węgiel, dodatku elektrycznego.

⁵ Wszystkie pozytywnie rozpatrzone wnioski oraz decyzje administracyjne przyznające prawo do wypłaty dodatku węglowego.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm. dalej: „kpa”.

– przekroczeniu w 11 przypadkach ustawowego terminu wypłaty dodatku węglowego, określonego w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym. Opóźnienia te wynosiły od czterech do 46 dni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

1. Ocena procesu przyznawania dodatku węglowego

1.1. Urząd zapewnił mieszkańcom możliwość składania wniosków o wypłatę dodatku węglowego w formie pisemnej, osobiście w siedzibie Urzędu, za pośrednictwem operatora pocztowego oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną⁸. Warunkiem przyjęcia wniosków składanych elektronicznie był wymóg opatrzenia ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub uwierzytelnienia z wykorzystaniem profilu zaufanego.

(akta kontroli str. 172-173, 180-183)

1.2. W okresie od 17 sierpnia do 30 grudnia do Urzędu wpłynęło 3835⁹ wniosków o wypłatę dodatku węglowego, w tym 3834 w terminie przewidzianym w art. 2 ust. 9 ustawy o dodatku węglowym, a jeden w grudniu 2022 r. tj. po upływie terminu.

(akta kontroli str. 211)

1.3. W okresie objętym kontrolą, rozpatrzono łącznie 3507 wniosków, w tym do 31 grudnia 2022 r. - 3184¹⁰ wnioski a w styczniu 2023 r. - 323 wnioski. W badanym okresie wydano 44¹¹ decyzje o odmowie przyznania dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 211)

1.4. W okresie objętym kontrolą pozostawiono bez rozpatrzenia 328 wniosków, w tym 215¹² wniosków pozostawiono bez rozpoznania z przyczyn przewidzianych w ustawie oraz 113 wniosków z innych przyczyn.

Kierownik Referatu Wydziału Ochrony Środowiska wyjaśnił, że w przypadku 113 wniosków toczyły się postępowania administracyjne, które ostatecznie rozpatrzono negatywnie.

W okresie objętym kontrolą wydano 277 decyzji na podstawie art. 2 ust. 3d ustawy o dodatku węglowym. Nie wydano natomiast decyzji o przyznaniu dodatku węglowego z urzędu, na podstawie art. 2 ust. 15f ustawy o dodatku węglowym oraz decyzji o uchyleniu przyznanego dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 180-183, 211, 489-492)

1.5. Badanie 10¹³ spraw wskazujących na złożenie więcej niż jednego wniosku przez jedną osobę, wykazało że:

- we wszystkich przypadkach weryfikowano deklarowane źródło ciepła z deklaracją złożoną w bazie CEEB¹⁴,

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r., Dz. U. z 2020 r. poz. 344.

⁹ W sierpniu wpłynęło 2287 wniosków, we wrześniu - 945 wniosków, w październiku - 256 wniosków, w listopadzie - 346 wniosków i w grudniu - jeden wniosek.

¹⁰ We wrześniu rozpatrzono 200 wniosków, w październiku - 1561 wniosków, w listopadzie - 674 wniosków a w grudniu - 749 wniosków.

¹¹ W październiku 2022 r. - 41 decyzji i w listopadzie 2022 r. - trzy decyzje.

¹² We wrześniu 2022 r. - 45 wniosków, w październiku - 15 wniosków, w listopadzie - 140 wniosków, w grudniu - 10 wniosków i w styczniu 2023 r. - pięć wniosków.

¹³ 10 spraw spośród 269 wniosków dla których jedna osoba złożyła więcej niż jeden wniosek.

¹⁴ Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.

- w trzech przypadkach spełniono kryteria otrzymania świadczenia, przyznano je na pierwszy złożony wniosek, drugi pozostawiony został bez rozpoznania,
- w jednym przypadku na pierwszy wniosek wydano decyzję odmowną dla osoby, która nie spełniała kryterium przyznania świadczenia, drugi pozostawiony został bez rozpoznania,
- w jednym przypadku odmówiono wszczęcia postępowania, z uwagi na już toczące się w tej samej sprawie postępowanie administracyjne,
- w pięciu przypadkach wydano decyzję o umorzeniu w całości postępowania administracyjnego, z uwagi na wcześniejsze wycofanie wniosków (w bazie CEEB jako źródło ogrzewania wpisano kocioł gazowy lub drewno).

Badanie 10¹⁵ spraw wskazujących na złożenie więcej niż jednego wniosku na jedno gospodarstwo lub więcej niż jednego wniosku na jeden adres zamieszkania wykazało, że:

- we wszystkich przypadkach weryfikowano deklarowane źródło ciepła z deklaracją złożoną w bazie CEEB,
- w dwóch przypadkach wydano decyzję o umorzeniu w całości postępowania administracyjnego, z uwagi na wcześniejsze wycofanie wniosków,
- w trzech przypadkach przyznano świadczenie na pierwszy wniosek, a w pozostałych na jeden adres zamieszkania,
- cztery wnioski pozostawiono bez rozpoznania, jako kolejne złożone na ten sam adres,
- w jednym przypadku odmówiono wszczęcia postępowania, gdyż w tej samej sprawie toczyło się postępowanie administracyjne.

Badanie 10¹⁶ spraw w przypadku których adresy wskazane we wnioskach nie znajdowały się w bazie CEEB wykazało, że:

- w ośmiu przypadkach we wnioskach o wypłatę dodatku węglowego wpisano inny adres niż adres deklaracji CEEB, wynikało to z administracyjnej zmiany nazw ulic,
- w dwóch przypadkach nie złożono deklaracji do bazy CEEB i nie przyznano dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 217-220)

Badanie prawidłowości rozpatrywania 40¹⁷ (z 3835) wniosków wykazało, że:

- rozpatrzono je w terminach do miesiąca - w pięciu przypadkach oraz od 31 do 81 dni - w 33 przypadkach (co opisano w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”),
- w każdej sprawie wniosek został zweryfikowany pod kątem wpisania głównego źródła ciepła do CEEB oraz udokumentowano fakt przeprowadzenia ww. weryfikacji, m.in. poprzez adnotacje na wniosku. Ponadto przeprowadzano m.in.:
 - weryfikację z informacjami wynikającymi z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (w każdej sprawie),
 - wywiad środowiskowy (trzy przypadki),
- w każdym z wniosków, w których przyznano dodatek węglowy (30):
 - wypłacono świadczenia w pełnej wysokości (tj. po 3,0 tys. zł),
 - przesłano wnioskodawcy informację o przyznaniu dodatku węglowego na wskazany adres poczty elektronicznej lub przygotowano pisemną informację,
- w przypadku odmowy przyznania dodatku węglowego w każdej z badanych spraw (pięciu) wydano decyzje zgodnie z art. 2 ust. 16 ustawy o dodatku węglowym,

¹⁵ 10 spraw spośród 940 wniosków dla których na jeden adres złożono więcej niż jeden wniosek

¹⁶ 10 spraw spośród 34 wniosków dla których adresy wskazane we wnioskach nie znajdowały się w bazie CEEB, wg. stanu na dzień 12 stycznia 2023 r.

¹⁷ Wylosowanych 30 z 3455 wypłaconych dodatków węglowych w 2022 r., 10 wniosków dobranych celowo, w których do pięciu wydano decyzje odmowne a pięć wniosków pozostawiono bez rozpoznania.

- e) w pięciu przypadkach pozostawiono wnioski bez rozpoznania, z uwagi na wymóg ustawowy - dotyczyło to spraw, gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, a dodatek wypłacano wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy (zgodnie z art. 2 ust. 3b ustawy o dodatku węglowym).

(akta kontroli str. 221-466, 489-492)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

33 sprawy (z badanych 40) rozpatrzono z przekroczeniem jednomiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 kpa w związku z art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku węglowym. Zgodnie z art. 35 § 3 kpa załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Ww. sprawy załatwiono poprzez wydanie informacji o przyznaniu dodatku węglowego bądź decyzji o odmowie przyznania dodatku w terminach od 31 do 81¹⁸ dni, od daty wpływu wniosku.

Ponadto w żadnej ze zbadanych spraw organ nie powiadomił strony o niezakończonym postępowaniu w terminie, w trybie przepisu art. 36 § 1 lub § 2 kpa.

Prezydent wyjaśnił, że za zakończenie postępowania uznawano datę wypłaty dodatku węglowego. Wynikało to z art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, który stanowi, że dodatek węglowy wypłaca się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Z kolei art. 3 ust. 3 ww. ustawy mówi o tym, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy kpa. Jako że ustawodawca w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym wskazał termin, w którym należy załatwić sprawę poprzez wypłacenie dodatku węglowego uznano, że przepis ten stanowi *lex specialis* względem przepisów zawartych w art. 35 kpa. Za powyższą wykładnią przemawia również treść uzasadnienia do rządowego projektu ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (druk nr 2804), dostępna pod linkiem:

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=2804>.

W uzasadnieniu wskazano, że „Mając na względzie duże zainteresowanie uzyskaniem dodatku węglowego, sygnalizowane w informacjach napływających od jednostek samorządu terytorialnego, zdecydowano się wydłużyć termin, w jakim będą rozpatrywane wnioski o wypłatę dodatku węglowego. Skutkować to będzie zarówno usprawnieniem obsługi wniosków, jak i wpłynie pozytywnie na zwiększenie efektywności organów rozpatrujących wnioski. Konsekwencją tej zmiany jest zmiana wskazanych w ustawie terminów, w szczególności w zakresie wnioskowania i rozliczania się ze środków otrzymanych na wypłatę dodatku węglowego. W szczególności wójt, burmistrz albo prezydent miasta przedstawia wojewodzie, w terminie odpowiednio do dnia 15 lutego oraz do dnia 28 lutego 2023 r., rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków węglowych. W związku z wydłużeniem terminów przewidzianych w ustawie, dodatek węglowy może być wypłacany także w 2023 r.

¹⁸ WOŚ.6224.32.1337.2022, WOŚ.6224.32.2665.2022, WOŚ.6224.32.2402.2022, WOŚ.6224.32.1222.2022, WOŚ.6224.32.3362.2022, WOŚ.6224.32.2677.2022, WOŚ.6224.32.2436.2022, WOŚ.6224.32.2773.2022, WOŚ.6224.32.716.2022, WOŚ.6224.32.1108.2022, WOŚ.6224.32.3275.2022, WOŚ.6224.32.1991.2022, WOŚ.6224.32.1113.2022, WOŚ.6224.32.3092.2022, WOŚ.6224.32.2853.2022, WOŚ.6224.32.1230.2022, WOŚ.6224.32.1957.2022, WOŚ.6224.32.3189.2022, WOŚ.6224.32.364.2022, WOŚ.6224.32.2308.2022, WOŚ.6224.32.2368.2022, WOŚ.6224.32.1717.2022, WOŚ.6224.32.1734.2022, WOŚ.6224.32.768.2022, WOŚ.6224.32.1877.2022, WOŚ.6224.32.455.2022, WOŚ.6224.32.338.2022, WOŚ.6224.32.49.2022, WOŚ.6224.32.1565.2022, WOŚ.6224.32.2041.2022, WOŚ.6224.32.712.2022, WOŚ.6224.32.1704.2022, WOŚ.6224.32.1771.2022.

Dlatego też dokonano zmiany w art. 27 ustawy o dodatku węglowym, przewidując środki na wypłaty dodatku także w 2023 r.” Ponadto zauważono, iż powyższa nowelizacja ustawy o dodatku węglowym nie wynikała z tego, że jednostki samorządu terytorialnego, po rozpoznaniu wniosków, nie były w stanie się uporać w przeciągu jednego miesiąca wyłącznie z wypłatą dodatku. Sama procedura wypłaty środków nie stanowiła dla samorządu istotnego problemu i nie była bardziej czasochłonna, niż w przypadku innych wypłat, gdyż odbywała się na podstawie znanych i stosowanych dotąd zasad, a także była ostatnią czynnością w postępowaniu zakończonym pozytywnym rozstrzygnięciem. Natomiast samorządy postulowały o wydłużenie terminu na wypłatę dodatku węglowego z uwagi na fakt, iż proces ten poprzedzony był rozpatrzeniem wniosków w oparciu o przepisy, które powstały w krótkim czasie oraz weszły w życie bez jakiegokolwiek *vacatio legis*, a także charakteryzowały się dużą zmiennością, następującą w krótkich odstępach czasu. Nie bez znaczenia, jeżeli chodzi o terminowość, pozostawała również liczba wniosków i ich duża różnorodność w kontekście sposobu rozpatrzenia. Ponadto „Poradnik dla samorządów dotyczący wypłaty dodatku węglowego”, wydany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, pomimo że nie stanowi on źródła prawa, ani judykatury, wskazuje, że „Wysłanie informacji do wnioskodawcy nie kończy postępowania w sprawie wypłaty dodatku węglowego”.

(akta kontroli str. 212-216, 221-466, 489-492)

NIK dostrzega trudności związane z koniecznością rozpatrzenia dużej liczby wniosków, w krótkim okresie czasu. Jednakże ustawa o dodatku węglowym rozróżnia weryfikację wniosku o dodatek węglowy wskazując w art. 2 ust. 15 i 15a ustawy jej zakres. Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o dodatku węglowym w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy kpa. Zgodnie z art. 35 § 1 i 3 kpa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Ustawodawca dodatkowo określił termin na wypłatę świadczenia – do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku (art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym w brzmieniu obowiązującym od 21 grudnia 2022 r.).

OCENA CZĄSTKOWA

Prezydent podjął skuteczne działania organizacyjne mające na celu realizację zadania wypłaty dodatku węglowego. Do 31 stycznia 2023 r. zweryfikowano i wydano rozstrzygnięcia dla 3507 złożonych wniosków o wypłatę dodatku węglowego. Na podstawie badania 60 spraw¹⁹ stwierdzono, że wszystkie świadczenia z tego tytułu zostały wypłacone osobom uprawnionym a wnioski zweryfikowano z deklaracjami złożonymi do bazy CEEB. W przypadku odmowy przyznania dodatku węglowego wydawano decyzje zgodnie z art. 2 ust 16 ustawy o dodatku węglowym. Proces rozpatrywania wniosków przebiegał zgodnie z wytycznymi oraz z należytą starannością. Stwierdzono jednak, że nie załatwiono w terminie jednego miesiąca 33 (z 40) spraw, co było niezgodne z art. 35 § 3 kpa w związku z art. 3 ust 3 ustawy o dodatku węglowym. Sprawy te, mimo dużej ilości wniosków oraz dużego obciążenia pracowników innymi zadaniami, załatwiono w terminach od 31 do 81 dni.

OBSZAR

2. Ocena procesu wypłaty dodatku węglowego

Opis stanu faktycznego

2.1. Prezydent w 2022 r. wystąpił do Wojewody z czterema wnioskami o środki na wypłatę dodatku węglowego w łącznej wysokości 27 187,6 tys. zł, tj.: z dnia 1

¹⁹ 30 wniosków rozpatrzonych pozytywnie i 30 wniosków z przeglądu analitycznego.

września 2022 r. - 8 959,7 tys. zł, 6 października - 10 073,5 tys. zł, 9 listopada - 5 283,6 tys. zł oraz 6 grudnia - 2 870,8 tys. zł.

W 2023 r. Urząd nie wnioskował o środki na wypłatę dodatku węglowego, natomiast wypłata środków od Wojewody nastąpiła (tj. w dniu 15 stycznia) na podstawie przekazanych wcześniej informacji (tj. wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.) o pozostałych do wypłaty i rozpatrzenia wniosków o dodatku węglowym.

Gmina w latach 2022-2023 otrzymała środki na wypłatę dodatku węglowego w łącznej wysokości 12 166,5 tys. zł w dziewięciu transzach tj.: 22 września 2022 r. - 4 569,5 tys. zł, 27 października - 600 tys. zł, 7 listopada - 700 tys. zł, 24 listopada - 2 441 tys. zł, 12 grudnia - 294 tys. zł, 20 grudnia - 697,9 tys. zł, 23 grudnia - 1 474,9 tys. zł, 30 grudnia - 165,2 tys. zł oraz 25 stycznia 2023 r. - 1 224 tys. zł.

(akta kontroli str. 106-119, 481-488)

2.2. W 2022 r. w Urzędzie na realizację zadania wypłaty dodatku węglowego wydatkowano 9.608,4 tys. zł, w tym:

- 9 420 tys. zł na wypłatę 3140 świadczeń,
- 188,4 tys. zł na obsługę administracyjną. Wydatki te przeznaczono na:
 - a) wynagrodzenia pracowników w wysokości 39,8 tys. zł,
 - b) składki ZUS²⁰ w wysokości 23,6 tys. zł,
 - c) fundusz pracy w wysokości 3,3 tys. zł,
 - d) fundusz nagród w wysokości 121,3 tys. zł,
 - e) składki PPK w wysokości 0,4 tys. zł.

W 2023 r. w Urzędzie na realizację zadania wypłaty dodatku węglowego wydatkowano 1 022,3 tys. zł, w tym:

- 1 002 tys. zł na wypłatę 334 świadczeń,
- 20,03 tys. zł na obsługę administracyjną. Wydatki te przeznaczono na:
 - a) fundusz nagród w wysokości 14,6 tys. zł,
 - b) składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 2,5 tys. zł,
 - c) fundusz pracy w wysokości 0,3 tys. zł,
 - d) na składki PPK w wysokości 0,03 tys. zł,
 - e) pozostałe materiały w wysokości 2,6 tys. zł.

Otrzymane środki wydatkowano na obsługę świadczeń. Przy ustaleniu wysokości środków dot. wypłaty dodatku węglowego uwzględniono koszty wypłacania odbiorcom dodatku węglowego, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

(akta kontroli str.111-169)

2.3. W Urzędzie do dnia 28 lutego 2023 r. wypłacono wszystkie należne świadczenia, tj. 3528²¹ dodatków węglowych po 3,0 tys. zł na łączną kwotę 10 422 tys. zł²².

(akta kontroli str. 489-492)

2.4. Badanie terminowości 70²³ (z 3835 tj. 1,8%) wypłat dodatku węglowego wykazało, że: w 57 przypadkach środki wypłacono w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę a w 11 – z przekroczeniem ww. terminu, co opisano w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”. W dwóch przypadkach przekroczono ustawowy termin o cztery²⁴ i 19²⁵ dni, z powodu braku środków

²⁰ Tj.: emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe.

²¹ W 2022 r. wypłacono 3140 świadczeń na kwotę 9 420 tys. zł oraz w 2023 r. - 334 świadczenia na 1 002 tys. zł.

²² Jeden wniosek jest w trakcie rozpatrywania - wezwano świadków na rozprawę administracyjną.

²³ 30 wniosków losowo wybranych, 20 wniosków złożonych przed 30 października 2022 r. oraz 20 wypłat zrealizowanych w styczniu 2023 r.

²⁴ WOŚ.6224.32.2425.2022.

²⁵ WOŚ.6224.32.3382.2022.

z Funduszu przeciwdziałania COVID-19 przekazanych za pośrednictwem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego na wypłatę świadczeń.
(akta kontroli str. 221-460, 467-480)

2.5. Prezydent przedstawił Wojewodzie Pomorskiemu rozliczenie środków otrzymanych w 2022 r. na realizację wypłat dodatku węglowego z wyodrębnieniem 3474 wypłaconych dodatków węglowych, w terminie określonym w art. 5 ust 3 ustawy o dodatku węglowym, tj.:

- 13 stycznia 2023 r. na kwotę 10 293 tys. zł,
- 28 lutego 2023 r. na kwotę 10 422 tys. zł,

Niewykorzystane środki na wypłatę dodatku węglowego z funduszu przeciwdziałania COVID-19 zwrócono na rachunek bankowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku za:

- 2022 r. - w dniu 18 stycznia 2023 r. w wysokości 433,7 tys. zł,
- 2023 r. - w dniu 28 lutego 2023 r. w wysokości 1 092,4 tys. zł.

Dane wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową oraz z zapisami na stronie Ma konta 130 dla działu 853, rozdziału 83295, § 311 dla dodatku węglowego.

(akta kontroli str. 111-119, 488)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Urzędzie wypłacono 11 dodatków węglowych (z 70 badanych) po terminie określonym w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, który stanowi że dodatek węglowy wypłaca się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Opóźnienia wyniosły od 10 do 46²⁶ dni.

Z-ca Prezydenta wyjaśnił, że przekroczenie ustawowego terminu wypłaty dodatku węglowego wynikał z konieczności przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez strażników miejskich, w ramach prowadzonych postępowań.

(akta kontroli str. 221-460, 467-480)

W ocenie NIK termin wypłaty został określony w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, zaś wskazane okoliczności nie uzasadniają wypłaty świadczeń po terminach wynikających z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

OCENA CZĄSTKOWA

W Gminie systematycznie wnioskowano o środki na wypłatę dodatku węglowego. Pomimo dużej ilości wniosków (3835) oraz nagłego obciążenia pracowników dodatkowymi zadaniami²⁷ wypłacono wszystkie należne świadczenia²⁸. Rzetelnie i terminowo przedstawiono Wojewodzie rozliczenie środków na realizację wypłat dodatku węglowego otrzymanych w latach 2022-2023. Stwierdzono natomiast, że w 11 przypadkach wypłata dodatku węglowego nastąpiła po ustawowym terminie określonym w art. 2 ust. 11 ustawy o dodatku węglowym, a w dwóch przypadkach z uwagi na brak środków na wypłatę świadczeń z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

²⁶ WOŚ.6224.32.1113.2022, WOŚ.6224.32.2651.2022, WOŚ.6224.32.3517.2022, WOŚ.6224.32.3836.2022, WOŚ.6224.32.2194.2022, WOŚ.6224.32.1374.2022, WOŚ.6224.32.2716.2022, WOŚ.6224.32.3431.2022, WOŚ.6224.32.2893.2022, WOŚ.6224.32.3312.2022, WOŚ.6224.32.3165.2022.

²⁷ Jak m.in. weryfikacja wniosków na dodatek węglowy, dodatków na inne źródła niż węgiel, dodatku elektrycznego.

²⁸ Wszystkie pozytywnie rozpatrzone wnioski oraz decyzje administracyjne przyznające prawo do wypłaty dodatku węglowego.

IV. Uwagi i wnioski

Mimo stwierdzonych nieprawidłowości NIK nie formułuje uwag ani wniosków ze względu na zakończenie na dzień sporządzenia niniejszego dokumentu procesu rozpatrywania spraw w ramach zadania zleconego gminie w obszarze realizacji wypłat dodatku węglowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, dnia 17 marca 2023 r.

Kontroler

Joanna Szychalewska
specjalista kontroli państwowej

Szychalewska
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. Wicedyrektor

2 up.

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Ewa Dusza
.....
podpis

LGD.411.001.04.2023

Gdańsk, dnia 13.03.2023 r.

UPOWAŻNIENIE

Upoważniam Panią Ewę Duszkę - p.o. wicedyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Gdańsku do podpisania wystąpienia po kontroli D/23/501 – „Realizacja wypłat dodatku węglowego” , przeprowadzonej w URZĄD MIASTA STAROGARD GDAŃSKI.

p.o. DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Tomasz Staboszowski

